IBN / IVM - Februari 2021

Verslag Biosimilars Op Maat - programma

Aanleiding

Biosimilars zijn alternatieve versies van kostbare biologische medicijnen (originators) waarvan de marktexclusiviteit is verstreken. De biosimilar is qua kwaliteit, werkzaamheid en veiligheid gelijkwaardig aan de originator. Ze komen beschikbaar tegen een veel lagere prijs, en jagen zo de concurrentie aan op de geneesmiddelenmarkt. Als gevolg dalen de geneesmiddelkosten en dragen biosimilars bij aan de duurzaamheid van de zorg en de houdbaarheid van de geneesmiddelenmarkt.

De kennis over de eigenschappen van biologische geneesmiddelen is veelal beperkt aanwezig. Mede hierdoor was de acceptatie van biosimilars bij voorschrijvers laag. Biosimilars Nederland (IBN) en het Instituut Verantwoord Medicijngebruik (IVM) proberen met het Biosimilars op Maat (BOM) programma in die kennisleemte over biosimilars in de tweede lijn te voorzien door het verspreiden van de benodigde basiskennis en het delen van best-practice ervaringen aan zorgverleners, patiënten en zorgverzekeraars, en ook aan te passen aan de lokale behoefte.

Aanpak

BOM biedt ondersteuning aan ziekenhuizen om de acceptatie van biosimilars te vergroten om zo de marktwerking te bevorderen. Er zijn leermiddelen ontwikkeld, voor patiënt tot specialist:

- Instructiefilmpjes over biologische geneesmiddelen;
- E-learnings (geaccrediteerd). Een 3-tal modules voor zorgverleners;
- Factsheets, drie algemene en acht met specifieke informatie over biosimilars;
- Lezingen op locatie, voor zorgverleners en zorgverzekeraars;
- Een Wegwijzer ‘Introductie biosimilars in ziekenhuizen’. Hulpmiddel (‘checklist’) voor de verantwoordelijken binnen de ziekenhuisorganisaties bij de introductie van een biosimilar;
- Rekenmodellen voor de inkoop. Het helpt inzicht te verkrijgen en een schatting te maken van de financiële consequenties voor het starten of omzetten naar een biosimilar;
- Cursus “shared decision making”, om zorgverleners te trainen in de juiste manier van betrekken van patiënten bij de keuze van deze biologische geneesmiddelen;
- Patiënten praatkaarten met een simpele uitleg over biosimilars worden gemaakt.

Ook worden beroepsverenigingen en zorgverleners via hun media over het BOM-programma en de activiteiten geïnformeerd.

Resultaat

Er is contact gezocht met de apotheken en/of geneesmiddelencommissies van alle 69 intramurale ziekenhuisorganisaties, die in totaal ruim 113 ziekenhuislocaties vertegenwoordigen. Bij 57 van de 69 ziekenhuisorganisaties (83%) wordt deelgenomen aan het BOM programma. De website wordt goed bezocht en scholingen en patiëntvoorlichtingen worden goed bekeken en gebruikt (zie tabel 1). Zorgverleners zijn tevreden over het scholingsmateriaal. Ze evalueren het materiaal tussen de 7,5 en 7,9 op een schaal van 10.

Tabel 1 cumulatieve unieke bezoeken BOM-website en sub-pagina’s

Website BOM en ‘knoppen’	dec. 2018	Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020
Project BOM(home pagina)	367	702	1239	2158	2402	2725	3083	3333
Materialen en scholingen	278	526	856	1430	1491	1639	1736	1802
Algemene info	110	307	489	598	645	685	719	758
Patiëntenvoorlichting materiaal en websites	70	119	176	240	267	305	322	337

Geneesmiddelenmonitor DHD (actief va 08-19)	-	-	-	172	204	242	257	276

Hebben biosimilars hun verwachtingen waargemaakt?

IBN en IVM hebben onderzocht hoe de markt van biologische middelen zich heeft ontwikkeld tussen 2015-2019 en hebben dit uiteengezet in een uitgebreide rapportage.[1]

De conclusie: de komst van de biosimilars voor adalimumab, etanercept, infliximab, rituximab en trastuzumab op de Nederlandse markt heeft er voor gezorgd dat er meer dan 50% wordt bespaard, wat neerkomt op ruim € 300 miljoen op jaarbasis (in 2019). Terwijl er een kwart meer patiënten met deze geneesmiddelen wordt behandeld.

Hoe verder / aanbevelingen.

Er zal behoefte blijven aan onafhankelijke en wetenschappelijk verantwoorde informatie. Onderzoek laat zien dat vijf factoren essentieel zijn voor een succesvolle en duurzame acceptatie van biosimilars:

1. Zorg dat alle betrokkenen zijn geïnformeerd en op één lijn zitten;
2. Zorg dat organisaties met één stem spreken: biosimilars zijn goed voor zorg en patiënt;
3. Informeer patiënten op niveau van begrip en behoefte over geneesmiddelkeuze;
4. Faciliteer de acceptatie van biosimilars door een deel van de besparingen terug te 'geven' aan de afdelingen waar men zich moet inspannen om de besparing te realiseren;
5. Zorg voor transparantie: duidelijkheid in wat er bespaard wordt en waar het heen gaat.

Welke stappen zijn nodig om biosimilars op de lange termijn bij te laten dragen aan de betaalbaarheid van de zorg:

1. In de opleiding van artsen en apothekers dient structureel aandacht te worden besteed aan biologische geneesmiddelen en het doelmatig voorschrijven;
2. Onafhankelijke scholing bij nieuwe moleculen / indicaties van biosimilars;
3. Bij de inkoop en contracteren moet niet blind worden gevaren op de korte termijn laagste prijs. Bij de keuze van een biosimilar kunnen andere vaktechnische argumenten een rol spelen alsook de duurzaamheid van een keuze wat betreft een houdbare markt;
4. Er moet voor worden gewaakt dat dit succes niet verdampt door het te ver uitknijpen van de markt. Het correct toepassen van biosimilars vereist specifieke kennis. Er moet een lange termijn regie komen die zorgt voor het laten bestaan van een werkbare en betaalbare markt(omgeving) voor biologische geneesmiddelen;
5. Het programma "Doelmatig gebruik van insuline –het originele merk product en biosimilar – in de eerste lijn" is van start gegaan. Dit programma focust zich op het voorschrijfbeleid van insulines in de eerste lijn.

Samenvattend

Het programma BOM heeft bijgedragen aan het verspreiden van de benodigde basiskennis en het delen van best-practice ervaringen over biosimilars. Het draagt hierdoor bij aan een betere uitvoering van het doelmatig voorschrijfbeleid, acceptatie voor biosimilars en betaalbaarheid van de zorg. Uit onderzoek blijkt dat de komst van 5 biosimilars heeft geleid tot een afname van zorgkosten. Daardoor wordt de marktwerking m.b.t. biologische medicijnen bevorderd. Het is aannemelijk dat het BOM programma een bijdrage heeft geleverd aan de afname van de zorgkosten bij deze groep medicijnen. Daarnaast heeft het programma zorgverleners meer inzicht gegeven in de therapeutische gelijkwaardigheid van biosimilars en originators . Door dit alles krijgen zij meer handvatten voor het informeren van patiënten over het omzetten van een originator naar een biosimilar of andersom.

[1] *Worden de biosimilar-beloften in Nederland waar gemaakt?'* november 2019 en nog een vervolgrapport wat in 2021 wordt opgeleverd.